

Commissariaat: Pluriformiteit Nederlandse media in gevaar

30-06-2017 08:39

Als je weet hoe groot en divers het internet is, dan lijkt het een onwaarschijnlijk verhaal dat de pluriformiteit van de Nederlandse media in gevaar zou zijn. Toch is dat precies wat het Commissariaat voor de Media concludeerde na een terugblik op vijftien jaar ontwikkelingen in de media. Tijdens het Media Jaarcongres in Hilversum presenteerde collegevoorzitter Madeleine de Cock Buning een jubileumeditie van de Mediamonitor. “Als we onze informatievoorziening overlaten aan algoritmes, hoe weten we dan of we goed worden geïnformeerd?”

Het eerste exemplaar overhandigde De Cock Buning tijdens een expertsessie aan Jan Bonjer, hoofdredacteur van *Het Financieele Dagblad*. Bonjer: “Het is van groot belang dat klassieke media de digitale, betalende lezers en gebruikers omarmen en veel energie stoppen in de digitale transformatie. Het is tegelijkertijd van levensbelang dat minstens zoveel aandacht uitgaat naar de creatie van unieke journalistieke inhoud. Het is én transformeren én relevanter worden.”

Van mediaconcentratie naar mediagebruik

Vijftien jaar geleden, in 2002, bracht het Commissariaat voor het eerst een rapport uit over de trends, eigendomsverhoudingen, concentratieprocessen en opiniemacht op de Nederlandse mediamarkten. Van wie zijn de kranten, de tv- en radiozenders, wie verzorgen de doorgifte van radio en tv, hoe zit het met de oplages van tijdschriften, kranten en opiniebladen? De rapportage werd vervolgens jaarlijks herhaald, waardoor verschuivingen en veranderende verhoudingen goed zichtbaar werden. Ook maakte de Mediamonitor duidelijk

welke gevolgen nieuwe wetgeving had op de sector. In het gepresenteerde jubileumboekje '15 jaar Mediamonitor, van mediaconcentratie tot mediagebruik' vat het Commissariaat de belangrijkste ontwikkelingen kort samen. De conclusie is helder: de pluriformiteit van onze media is steeds minder vanzelfsprekend.

Afnemende diversiteit

De Cock Buning: "Het internet is groot, dus pluriformiteit te over. Zou je zeggen. Maar als je meer inzoomt, dan krijg je een ander beeld. Steeds meer mensen halen hun informatie voornamelijk van internet, waar algoritmes ervoor zorgen dat we in onze eigen informatiebubbel leven. We zien, horen en lezen dan nog enkel feiten en meningen die in ons straatje passen, afwijkende geluiden worden niet meer gehoord. Dat is een bubbel, de diversiteit van het nieuws bereikt ons niet meer. Tegelijk zorgt ook toenemende marktconcentratie voor afnemende pluriformiteit. Want hoe minder partijen het media-aanbod verzorgen, hoe minder divers dat wordt. Kijk naar de regionale dagbladen: daar zijn steeds minder titels, dus steeds minder inhoudelijke diversiteit. Het probleem is dat onze democratische rechtstaat niet kan bestaan zonder pluriforme en onafhankelijke media. Vrije meningsvorming en -uiting zijn misschien wel de belangrijkste pijlers onder onze democratie."

Algoritmes voor nieuwsvoorziening?

Krantenoplages dalen, titels verdwijnen, de nieuwe generatie kijkt steeds minder tv. Tegelijk groeit de rol van sociale media in de nieuwsvoorziening. Volgens De Cock Buning is het hoog tijd dat we ons bewust worden van de gevolgen die deze ontwikkelingen kunnen hebben. "Dat is de reden dat we als Commissariaat de Mediamonitor maken: wat zijn de ontwikkelingen en waar voeren die ons heen? Als we onze informatievoorziening overlaten aan algoritmes, hoe weten we dan of we goed en divers worden geïnformeerd? Bij het Commissariaat houden we dit scherp in de gaten, want onze taak is het beschermen van de pluriformiteit en onafhankelijkheid van onze informatievoorziening. En dat wakend oog is nu belangrijker dan ooit."

Over de Mediamonitor

Sinds 2002 houdt het Commissariaat voor de Media in een jaarlijkse rapportage de mediaontwikkelingen bij. Deze Mediamonitor biedt inzicht in de trends, eigendomsverhoudingen, concentratieprocessen en opiniemacht op de Nederlandse mediamarkten. Verliest het nieuwsaanbod als gevolg van marktbevingen aan diversiteit, dan wordt dat direct zichtbaar in de analyses van de Mediamonitor. Dit rapport wordt gepubliceerd vanuit de gedachte dat onafhankelijkheid, toegankelijkheid en pluriformiteit van de media drie onmisbare pijlers zijn voor een democratische samenleving. Voor meer informatie zie de site van de [Mediamonitor](#).